

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS – NKWR.431.2.41.2025.EK

Pani
Alina Tarczyńska
Dyrektor

„Wrzosowa Kraina”
ul. Bilińskiego 2
59 – 300 Lubin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, dnia 16 września 2025 r.

I. Informacje organizacyjne:

Jednostka kontrolowana:	Placówka opiekuńczo – wychowawcza „Wrzosowa Kraina”
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Od 1 sierpnia 2024 r. do 6 sierpnia 2025 r. - Alina Tarczyńska
Zakres kontroli:	Przestrzeganie standardów opieki i wychowania, praw dziecka oraz zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą: od 1 sierpnia 2024 r. do 6 sierpnia 2025 r.
Podstawa prawna kontroli:	art. 122 i art. 186 ust.1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ¹ ; Plan kontroli Wojewody Dolnośląskiego na II półrocze 2025 r. z dnia 27 czerwca 2025 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:	6 sierpnia 2025 r. – 12 września 2025 r.
Kontrolerzy:	1. Edyta Kubicka, główny specjalista, upoważnienie nr 313 z dnia 21 lipca 2025 r., sygn. PS-NKWR.0030.313.2025.EK; 2. Jacek Sujka, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 314 z dnia 21 lipca 2025 r., sygn. PS- NKWR.0030.314.2025.EK. (akta kontroli str. 6 - 7)

¹ t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49, dalej zwana „ustawą”

II. Ocena kontrolowanej jednostki:

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną wystąpienia nieprawidłowości było nieprzestrzeganie lub niewłaściwa interpretacja obowiązujących przepisów prawa. Stwierdzone nieprawidłowości nie spowodowały skutków w zakresie ostatecznej realizacji zadań przez jednostkę.

III. Ustalenia kontroli:

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń złożonych do protokołu przez osobę upoważnioną przez Dyrektora „Wrzosowej Krainy”, Panią Joannę Wielgosz - Kierownika Działu Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie, dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe osób pracujących z dziećmi oraz indywidualnych rozmów z wychowankami. Kontrola została odnotowana w Księżce kontroli pod numerem 6.

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Wrzosowa Kraina”², z siedzibą przy ul. Bilińskiego 2, 59 – 300 Lubin, działa na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego nr PS – IA.913-1/10 z dnia 28 stycznia 2010 r. ze zmianami. Jest placówką publiczną prowadzoną przez Powiat Lubiński. Szczegółowe zadania jednostki określał Regulamin Organizacyjny „Wrzosowej Krainy”³, stanowiący załącznik nr 3 do Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie⁴, wprowadzonego uchwałą nr 13/2024 Zarządu Powiatu Lubińskiego z dnia 17 stycznia 2024 r., ze zmianami. W Regulaminie Placówki wskazano, że zapewnia ona 14 miejsc i określono jej typ jako socjalizacyjny.

(akta kontroli str. 18 - 41)

Placówka mieści się w wolnostojącym trzykondygnacyjnym budynku (piwnica, parter i I piętro), przy ulicy Bilińskiego 2 w Lubinie. Obiekt został wybudowany z myślą o placówce opiekuńczo – wychowawczej. Z tyłu budynku znajdował się duży, zielony i zagospodarowany teren zielony, z wyodrębnionym boiskiem do gry w piłkę. Posesja była ogrodzona, a wejście

² Dalej zwana „Placówką”, „Domem”

³ Dalej zwany „Regulaminem”

⁴ Dalej zwane „PCPR”

na nią było przez furtkę wyposażoną w domofon. W Placówce dla dzieci przeznaczonych było 9 pokoi (2 na parterze, 7 na I piętrze), kuchnia z jadalnią (parter), dwa salony wypoczynkowe (parter i I piętro) z meblami wypoczynkowymi, telewizorami, cztery łazienki (po 2 na parterze i na I piętrze, z podziałem na damskie i męskie) - każda wyposażona w toaletę, kabinę prysznicową, umywalkę lub dwie. Dodatkowo z kuchni i salonu było wyjście na duży, częściowo zadaszony taras. Pokoje dzieci były maksymalnie dwuosobowe, a cztery z nich były jednoosobowe. Wyposażono je w: tapczany, szafy, szafki, komody, biurka. W pomieszczeniu z kuchnią wyodrębniono część jadalną, która była miejscem nie tylko spożywania posiłków, ale także odrabiania lekcji, rekreacji, zabaw młodszych dzieci (były tu dwa duże połączone stoły i krzesła). W piwnicy zorganizowano pralnię, suszarnię, magazyny np. środków czystości czy żywności i duże pomieszczenie stanowiące garderobę, w której każde dziecko miało swoją szafę na przechowywanie sezonowych ubrań. W tej części budynku była także siłownia oraz garaż, w którym trzymano rowery. Dodatkowym miejscem do suszenia był taras. Wobec powyższego pomieszczenia w Placówce przystosowane były dla dzieci i odpowiednio urządzone, ilość łazienek umożliwia korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność, a w pełni wyposażonej kuchni były zapewnione odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności.

Zatem standardy bytowe zapewniane przez Dom były zgodne z wymaganiami określonymi w § 18 ust. 3 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej⁵. Dodatkowo Placówka dysponowała dwoma odrębnymi pomieszczeniami: na parterze – pokojem wychowawców z małą łazienką i WC oraz pokojem dla pedagoga i psychologa na I piętrze, w którym specjaliści mogli swobodnie prowadzić spotkania indywidualne z dziećmi.

(akta kontroli str. 42 - 49)

W dniu kontroli w ewidencji Domu wpisanych było 14 wychowanków, wszyscy powyżej 10. roku życia. W okresie objętym kontrolą nie zdarzyła się sytuacja przyjęcia dziecka poniżej ww. wieku, jak również przekroczenia dopuszczalnego limitu miejsc. W świetle powyższego nie było potrzeby ubiegania się o wydanie zezwolenia przez Wojewodę Dolnośląskiego na podstawie art. 95 ust. 3a ustawy.

(akta kontroli str. 50 - 53)

Podczas czynności kontrolnych przeanalizowano stan przestrzegania standardu dotyczącego sprawowanej nad dziećmi opieki. Dokonano zatem analizy grafików dyżurów wychowawczych za: maj i styczeń 2025 r. oraz za październik 2024 r. Ustalono, że dyżury odbywały się zwykle w systemie dwunastogodzinnym i trwały od godziny 8.00 do 20.00

⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 395., dalej zwane „rozporządzeniem”

dzienne oraz od 20.00 do 8.00 nocne. Zdarzały się sytuacje, że dyżury były pełnione w niektórych godzinach w ciągu dnia przez dwóch wychowawców równolegle lub przy wsparciu opiekunów dziecięcych. W każdym analizowanym grafiku był zachowany limit wychowanków pod opieką jednego wychowawcy. Podczas zajęć grupowych z psychologiem w dniu 25 listopada 2024 r., w okresie objętym kontrolą, pod jego opieką było 6 dzieci, co jest zgodne z §10 ust. 3 rozporządzenia.

Analiza przedstawionej podczas kontroli dokumentacji wykazała, że w Domu była przestrzegana norma § 16 ust. 1 rozporządzenia mówiąca o tym, iż wychowawca kieruje procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci. W Placówce 5 wychowawców realizowało ten obowiązek w stosunku do 14 wychowanków. Żaden z nich nie kierował procesem opiekuńczo - wychowawczym więcej niż 3 dzieci.

(akta kontroli str. 51 - 59)

Zgodnie z zapisem § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną. W Domu, w okresie do jednego miesiąca po przyjęciu dziecka powstawały diagnozy, sporządzane przez pedagoga. Zawierały one informacje, o których mowa w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia i podlegały corocznym modyfikacjom we wszystkich obszarach oraz częściej, zgodnie z potrzebami. Diagnozy były wyczerpujące, indywidualizowane i wnikliwe. Wskazywano w nich także na konieczność objęcia dzieci oddziaływaniami ze strony terapeutów. W przypadku 3 dzieci z próby kontrolnej (Sz.D., O.M., O.B.) ich diagnozy powstały podczas pobytu w innej placówce opiekuńczo – wychowawczej (wchodzącej w strukturę organizacyjną PCPR w Lubinie), w której były umieszczone wcześniej. Następnie u ww. dzieci modyfikowano diagnozy podczas pobytów w kolejnych placówkach, w tym także, gdy przebywały już we „Wrzosowej Krainie”. W przypadku tej trójki dzieci należy uznać, że miały one sporządzone diagnozy, ponieważ ich modyfikacje dotyczyły wszystkich obszarów. Należy jednak w przyszłości nie nazywać ich „modyfikacjami” lecz diagnozami, a po przenoszeniu i przyjęciu dziecka do kolejnej placówki opiekuńczo – wychowawczej opracowywać każdorazowo niezwłocznie diagnozę, o czym mówi § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia. Jednak u dwojga z ww. podopiecznych dokument ten (a właściwie całościowa jego modyfikacja) powstał dopiero odpowiednio po upływie 8 miesięcy (Sz. D.) i roku (O.M.) po przyjęciu ich do „Wrzosowej Krainy”, co stanowi nieprawidłowość naruszającą obowiązek niezwłoczności działania w wymaganym zakresie.

(akta kontroli str.60, 62 - 73)

Z treści art. 100 ust. 1 ustawy oraz § 15 ust. 1 rozporządzenia wynika, że po sporządzeniu diagnozy wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka, we współpracy z asystentem rodziny prowadzącym pracę z rodziną dziecka, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną - opracowuje niezwłocznie plan pomocy dziecku. W Placówce na podstawie diagnozy psychofizycznej, we współpracy z dzieckiem oraz podmiotem organizującym pracę z rodziną opracowywany był plan pomocy dziecku z dopiskiem *pierwotny*, w terminie do około miesiąca po przyjęciu dziecka do Placówki. Każdorazowo po pół roku następowała jego modyfikacja, co wynika z § 15 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia. Placówka współpracowała z gminą pochodzenia dziecka w kwestii pozyskiwania informacji odnośnie pracy z rodziną. W sytuacji, gdy rodzice byli pozbawieni praw rodzicielskich odstępowano od powyższych kontaktów. Plany zawierały cel pracy z dzieckiem – jeden z czterech określonych w § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia, działania krótkoterminowe i długoterminowe, a także analizę obszarów, o których mowa w § 15 ust. 4 pkt 3 rozporządzenia. Podczas analizy dokumentacji dotyczącej planów pomocy stwierdzono, że ich kolejne modyfikacje następowały zawsze co pół roku, począwszy od momentu jego pierwotnego opracowania. Natomiast posiedzenia zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, których celem jest także omówienie sytuacji dziecka pod kątem modyfikacji planu pomocy, odbywały się regularnie w kwietniu i październiku każdego roku. Wobec powyższego modyfikacja planu u niektórych dzieci wypadła po np. 4 – 5 miesiącach od terminu posiedzenia zespołu. W konsekwencji informacje pozyskane i potrzebne do modyfikacji planu pomocy dziecku mogły już być nieaktualne po 4 - 5 miesiącach, kiedy rzeczywiście nanoszono zmiany w zapisach planu. Należałoby rozważyć możliwość dostosowania terminu posiedzeń zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka do terminu dokonywanej dziecku modyfikacji w jego planie pomocy, by terminy te nie były tak odległe.

Stwierdzono, że rodzina biologiczna jednego podopiecznego z próby kontrolnej miała w przeszłości przydzielonego asystenta rodziny, na dzień kontroli już z nim nie współpracowała. Zwrócono też uwagę, że w przypadku 3 wyżej opisanych już wychowanków (Sz.D., O.M., O.B.) ich plany były modyfikacjami pierwszego planu pomocy (*pierwotnego*) opracowanego w innej placówce opiekuńczo – wychowawczej wchodzącej w strukturę PCPR. Modyfikacje te obejmowały swoim zakresem każdorazowo wszystkie obszary funkcjonowania dziecka. Zatem w ich przypadku można stwierdzić, że plany pomocy dziecku były opracowywane w Placówce „Wrzosowa Kraina”. Wskazane jest jednak nie nazywać ich „modyfikacjami” lecz planami pomocy. Dalsza analiza dokumentacji w tym obszarze wskazała

również, że plany pomocy u 2 z ww. dzieci powstały nie na podstawie diagnozy (tu „aktualizacji diagnozy”), ponieważ ta sporządzona była, w tych dwóch przypadkach w Placówce „Wrzosowa Kraina”, w terminie późniejszym niż plan pomocy dziecku. Stanowi to nieprawidłowość. W jednostkowym przypadku stwierdzono, że plan pomocy dziecku nie powstał niezwłocznie, a dopiero po 3 miesiącach od opracowania (modyfikacji) diagnozy, co stanowi uchybienie. Należy w przyszłości nie dopuszczać do takich sytuacji.

Jednocześnie zwrócono uwagę, że na wszystkich dokumentach widniała tylko pieczęć Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie. Takie oznaczanie utrudnia określenie miejsca pobytu dziecka w trakcie tworzenia mu dokumentu, szczególnie w sytuacji przenoszenia go między placówkami (w ramach wszystkich trzech placówek opiekuńczo – wychowawczych wchodzących w strukturę PCPR). Wskazane jest jednoznacznie i czytelnie oznaczać dokumenty w tym zakresie. Zaznacza się jednocześnie, że PCPR nie jest podmiotem pieczy zastępczej.

(akta kontroli str. 74 - 87)

W placówce opiekuńczo - wychowawczej zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 lit. a – i rozporządzenia, dla każdego dziecka prowadzono kartę pobytu zawierającą opis wskazanych obszarów, co też w kontrolowanej jednostce zostało dopełnione. Była ona wypełniana we wszystkich przypadkach co miesiąc. Karty pobytu były prowadzone bardzo skrupulatnie i w treści mocno zindywidualizowane.

(akta kontroli str. 88 - 99)

W Placówce w okresie objętym kontrolą i na dzień kontroli z dziećmi pracowało 2 psychologów, zatrudnionych na podstawie umów o świadczenie usług psychologicznych. Z 2 pedagogów, na dzień kontroli pracował tylko jeden, zatrudniony na podstawie umowy o pracę na okres od lutego 2025 r. do końca grudnia 2025 r. Poprzedni pedagog zrezygnował z pracy z dniem 1 stycznia 2025 r. Do czerwca 2025 r. dzieciom oferowana była także pomoc terapeutyczna. Analiza dokumentacji specjalistów wykazała, że w okresie objętym kontrolą dla każdego dziecka prowadzony był do czerwca 2025 r. wspólny arkusz badań i obserwacji psychologicznych, pedagogicznych i terapeutycznych, uzupełniany naprzemiennie przez psychologa, pedagoga i terapeutę, co stanowiło nieprawidłowość. Od lipca 2025 r. psycholog i pedagog prowadził swój arkusz badań i obserwacji. W wyniku podjęcia działań naprawczych przez kontrolowaną jednostkę, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych w tym zakresie. Dla wszystkich dzieci tego wymagających prowadzone były też karty udziału w zajęciach specjalistycznych, prowadzone wspólnie przez psychologów i terapeutę. Dotyczyły one zajęć indywidualnych. Zajęcia grupowe ze specjalistami odbywały się

sporadycznie, psycholog odnotował je raz w protokole, ze wskazaniem daty zajęcia, tematyki, listy dzieci uczestniczących. Omówiono je we wcześniejszej części wystąpienia (strona 5). W ich przypadku zachowano prawidłową zasadę liczebności dzieci, o której mowa w § 10 ust. 3 rozporządzenia. Dodatkowo dzieci uczestniczyły w zajęciach prowadzonych przez specjalistów poza Placówką, na terenie placówek oświatowych i medycznych (psycholog).

(akta kontroli str. 57, 59, 100 – 107, 176 - 181)

Obowiązkiem placówki, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, jest zapewnienie wychowankom wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych i stanu zdrowia. Dzieci miały zapewniony dostęp do podstawowych produktów żywnościowych, napojów oraz wyżywienia zgodnie z przytoczonym przepisem. W placówce funkcjonowała kuchnia w pełni wyposażona, z której dzieci mogły korzystać - spożywając śniadania, obiady, podwieczorki, kolacje oraz przygotowując inne dania według potrzeb oraz w ramach zajęć kulinarnych. Obiady były przygotowywane przez kucharza zatrudnionego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie i obsługującego „Wrzosową Krainę”. Starsi wychowankowie często pomagali też w przygotowywaniu posiłków. Śniadania i kolacje wychowankowie przygotowywali wspólnie z wychowawcami, a samodzielnie szykowali posiłki w soboty i niedziele. Zestawienia posiłków tworzone były przez kucharza przy udziale wychowanków, biorąc pod uwagę również ich potrzeby. Zestawienia te były akceptowane i modyfikowane przez dietetyka, który brał pod uwagę stan zdrowia dzieci, ich wiek, wpływ na zdrowie psychiczne, kondycję fizyczną oraz jakość snu. Jednocześnie w każdy piątek wychowawcy oraz kucharze (wszystkich placówek wchodzących w strukturę PCPR) otrzymywali maila na temat zdrowego odżywiania, przykładowych deserów, posiłków oraz przygotowywania zdrowych prowiantów na wycieczki i kolonie. Wychowankowie potwierdzili powyższe praktyki w rozmowach z kontrolującymi, jak również możliwość współuczestniczenia lub samodzielnego przygotowania dań, szczególnie, że wśród podopiecznych byli uczniowie szkół gastronomicznych. Dzieci wniosły jednak uwagi do ilości produktów spożywczych. Większość z nich, z którymi rozmawiano wskazała, że nie zawsze w łódzce były produkty na śniadania i kolacje wskazane w jadłospisie. Brakowało w różnych dniach któregoś z produktów: mleka, masła, wędlin, chleba. Jednocześnie dzieci potwierdziły, że nie chodziły głodne i zaakcentowały, że od około pół roku są problemy z jedzeniem, jest go mniej niż było kiedyś i jest inne. Zawsze natomiast był pełny obiad przygotowany przez panią kucharkę. Jedno dziecko stwierdziło, że *teraz jest lepiej niż kiedyś, wtedy było gorzej*. Podopieczni mieli świadomość zmiany ich jadłospisów w związku z wprowadzeniem nowych zwyczajów żywieniowych i je akceptowali (w tym zakresie było zorganizowane spotkanie

edukacyjne dzieci z dietetyczką). „Tęsknili” natomiast za jedzeniem sprzed tego okresu, głównie z tego powodu, że mieli większy wpływ na rodzaj kupowanego jedzenia. Z wyjaśnień pozyskanych podczas kontroli odnośnie zgłaszanych przez dzieci problemów wynikało, że w roku 2024 została przeprowadzona szczegółowa analiza produktów żywnościowych w Placówce za miesiące sierpień oraz wrzesień 2024 r. która wykazała, że kupowano znaczne ilości mięsa, wędlin, słodczy (nawet 15 kg miesięcznie), żywności wysoko przetworzonej, gotowych produktów oraz mrożonek i jednocześnie odnotowano całkowity brak lub niewielką ilość sezonowych warzyw i owoców, kasz, ryb oraz zdrowych tłuszczów. Wobec tych wyników kadra kierownicza PCPR kierując się dobrem i zdrowiem wychowanków, wprowadziła szereg zmian, m.in.: zatrudniono 3 kucharzy (1 kucharza na każdą placówkę opiekuńczo – wychowawczą wchodzącą w strukturę PCPR) w wymiarze czasu pracy 4 godzin dziennie), zestawienia posiłków przygotowywane były w placówce z uwzględnieniem potrzeb i preferencji dzieci, a następnie weryfikowane przez dietetyka w celu odpowiedniego zbilansowania posiłków, ograniczono spożycie słodczy do jednego dnia w tygodniu (piątek). Przyjęto, że raz w tygodniu dzieci wspólnie będą piec ciasto. Z przekazanego podczas kontroli oświadczenia wynika jednocześnie, że produkty spożywcze dostarczane były raz w tygodniu przez dostawców, na podstawie zamówień zgodnych z procedurami zamówień publicznych i dostawy te były kilkakrotnie nieterminowe, co mogło wpłynąć na ilość jedzenia. W tej sytuacji podejmowana była interwencja przez pracowników Działu Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej w PCPR, a same dzieci w rozmowach przekazały, że wychowawca z Placówki, do którego wykonywały telefon w tej sprawie, przynosił im brakujące produkty. Wskazano, że braki artykułów spożywczych spowodowane były też z winy dostawców, którzy dostarczali produkty niespełniające norm jakościowych. Towary te były zwracane, a kolejne dowożono z co najmniej jednodniowym opóźnieniem. W konsekwencji wykazanych problemów rozwiązana została umowa z dostawcą mięsa i wyrobów wędliniarskich. Od tego czasu zakupy spożywcze dokonywane były przez koordynatora instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wobec powyższego wskazane jest przyłożyć większą uwagę na terminowość dostaw produktów spożywczych do Placówki przez firmę zewnętrzną, a w konsekwencji płynność dostaw jedzenia dla wychowanków oraz podjąć środki zaradcze by sytuacje takie wyeliminować ostatecznie. Ogląd Placówki w dniach kontroli nie potwierdził braków jedzenia i produktów spożywczych.

W okresie objętym kontrolą nie było w Placówce dzieci, które wymagałyby ze względów kulturowych czy religijnych specjalnej diety. Nie było także potrzeby zaopatrzenia podopiecznych w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, o których

mowa w § 18 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia. Wobec powyższego można przyjąć, że wyżywienie było właściwie zbilansowane i dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci, z zastrzeżeniem opisanych sytuacji.

(akta kontroli str. 108 – 126, 176 - 182)

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, placówka powinna zapewnić wychowankom dostęp do opieki zdrowotnej. Z wyjaśnień udzielonych podczas kontroli oraz analizy dokumentacji wynika, że w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej – lekarza rodzinnego i pediatry korzystano z usług Przychodni „CDT” oraz „LUBMED”. Poza tym dzieci korzystały z opieki lekarzy specjalistów takich jak: okulisty/optyka/optometrysty – 5 dzieci, ortopedy – 2 dziecko, psychiatry – 4 (u 1 zlecona farmakologia), endokrynologa – 1 dziecko, ginekologa – 1 dziecko, audiologa – 2 dzieci, stomatologa – 5 dzieci, alergologa – 2 dzieci, neurologa – 2 dzieci, laryngologa/otolaryngologa – 3 dzieci, kardiologa – 1 dziecko. Wykonywano także bieżące zlecenia badań - rezonansu magnetycznego, EEG. Leki w Domu przechowywane były w apteczce znajdującej się w miejscu niedostępnym dla wychowanków i wydawane pod nadzorem osób dorosłych, a recepty realizowano na bieżąco. Podopieczni w rozmowach potwierdzili, że w przypadku konieczności byli konsultowani z lekarzem, chodzili do ww. jednostek służby zdrowia, podawano im leki. Na dzień kontroli 5 wychowanków nosiło okulary.

Wobec powyższego, Placówka zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 2 - 4 rozporządzenia, zapewniała dzieciom dostęp do opieki zdrowotnej w szerokim zakresie ich potrzeb indywidualnych oraz zaopatrywała w leki, wyroby medyczne, jeśli takie były wymagane.

(akta kontroli str. 127 – 132, 176 - 181)

Wychowankowie zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 10 lit. a rozporządzenia, mieli zapewniony dostęp do nauki, która w zależności od potrzeb dzieci odbywała się w szkołach poza Placówką, w tym w:

- Szkole Podstawowej – 8 wychowanków, w tym: 1 uczył się w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii (MOS), 1 w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym (MOW), 1 w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym;
- Szkole Branżowej – 4 wychowanków;
- Technikum – 1 wychowanek;
- Liceum Ogólnokształcące – 1 wychowanek.

W okresie objętym kontrolą żaden z wychowanków nie korzystał z indywidualnego nauczania. Wszyscy mieli zapewnioną pomoc w odrabianiu lekcji. Nauka własna, według obowiązującego planu dnia odbywała się codziennie po południu, a w dni wolne według potrzeb. Wychowawcy,

pedagog oraz psycholog uczestniczyli w przygotowaniu wszystkich dzieci do zajęć szkolnych, a większość z nich brała udział też w zajęciach wyrównawczych z j. polskiego, matematyki, j. angielskiego w szkołach lub na terenie Placówki. Podopieczni przebywający na co dzień w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym, Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii i Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym uczestniczyli w zajęciach specjalistycznych prowadzonych na terenie tamtych jednostek. Były to zajęcia wyrównawcze z różnych przedmiotów, terapeutyczne (np. w zakresie uzależnień), resocjalizacyjne, rozwijające kompetencje społeczne, rewalidacyjne.

Wobec powyższego, Placówka zapewniała wychowankom dostęp do zajęć w świetle §18 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia. Dzieci w rozmowach z kontrolującymi potwierdziły ten fakt.

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia, placówka ma obowiązek zapewnić wychowankom zaopatrzenie w podręczniki, pomoce i przybory szkolne. Ustalono, że wszyscy uczniowie szkół podstawowych byli zaopatrywani w podręczniki przez szkołę. Placówka natomiast zapewniała ćwiczenia, książki do nauki języków obcych oraz wszystkie podręczniki dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Przybory szkolne wydawane były dzieciom przed rozpoczęciem roku szkolnego i uzupełniane na bieżąco, co także potwierdziły rozmowy z dziećmi. Każde dziecko wyposażone było także w plecak szkolny. W razie potrzeby podopieczni mogli korzystać z biblioteczki, komputera, telewizora, Internetu oraz innych pomocy dydaktycznych na terenie Domu.

W okresie objętym kontrolą Placówka ponosiła opłaty za dojazd 2 dzieci do szkół poza Lubinem (do Rudnej), przejazdy komunikacją miejską w Lubinie były darmowe, korzystały z niej dzieci ze szkół podstawowych i branżowych. Placówka ponosiła opłaty za wyżywienie 2 podopiecznych, którzy przebywali w internatach przy: SOSzW (Dobroszyce) i MOW (Iwiny), na podstawie not księgowych. Ich dojazdy do tych jednostek również były zapewniane przez Placówkę - samochodem służbowym z opiekunem. Koszty wszystkich innych przejazdów, np. do lekarzy, pokrywała także Placówka. Zatem Dom ponosił wydatki, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 13 i pkt 14 rozporządzenia.

(akta kontroli str. 106 – 107, 133 – 146, 176 - 181)

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. b rozporządzenia, placówka opiekuńczo – wychowawcza powinna zapewnić dzieciom zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego. Podczas wizji lokalnej jednostki stwierdzono, że w pokojach podopiecznych znajdowały się przedmioty i sprzęty dostosowane do wieku oraz zainteresowań wychowanków. W związku z tym, że większość wychowanków stanowili nastolatki, w ich pokojach były np. modele

samochodów, gry, kosmetyki, drobny sprzęt sportowy. Do dyspozycji podopiecznych były dwa duże telewizory (w salonach na parterze i I piętrze), komputer. W okresie objętym kontrolą dzieci uczestniczyły w szeregu zajęć o charakterze rekreacyjnym, organizowanych w okresach wolnych od zajęć szkolnych – w czasie wakacji i ferii zimowych, a także w ciągu roku szkolnego. Były to: zajęcia plastyczne, muzyczne, sportowe, wycieczki jednodniowe (Karpacz, Wrocław, Kamienna Góra, Osówka), wyjścia na mecze piłki nożnej, do kina, do remizy strażackiej, na paintball, basen, do skateparku, na Galę Sportu, na wystawę Klasyka motoryzacji, wycieczki rowerowe, ognisko z grillem. Dzieci miały możliwość uczestniczenia w: jarmarku bożonarodzeniowym, w wieczorkach i imprezach tematycznych (Halloween, Andrzejki, Mikołajki, ubieranie choinki, Sylwester, Dzień Dziecka, Dni Lubina), w warsztatach (wielkanocnym i technicznym – na którym wykonywały drewniane skrzynki na drobiazgi), festynie z okazji dnia rodzicielstwa zastępczego, Przeglądzie Talentów w Wilkowie, w prezentacji zespołu KGHM Zagłębie Lubin. Poza tym wychowankowie regularnie uczestniczyli w warsztatach kulinarnych, w trakcie których uczyli się przygotowywać zdrowe posiłki. W czasie wakacji 2024 r. i 2025 r. były także m.in. na wyjazdach letnich (kolonia ze wsparciem terapeutycznym, obóz artystyczny, obozy rugby, żeglarski, rekreacyjny i piłki nożnej, wakacje z Aquaparkami). W czasie ferii 2025 r. zorganizowano m.in. obozy zimowe oraz obóz ze wsparciem terapeutycznym.

Wobec powyższego można stwierdzić, że w Placówce zapewniono wychowankom szeroki wachlarz zajęć o charakterze rekreacyjnym, rozwijającym ich zdolności i zainteresowania. Oprócz tego w jednostce kultywowane były tradycje świąteczne i obchodzone urodziny każdego wychowanka.

(akta kontroli str. 147 – 151, 176 - 181)

Rozmowy indywidualne z podopiecznymi potwierdziły, że zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. a i lit. c rozporządzenia, dzieci były wyposażone w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku oraz środki higieny osobistej, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb. Ogląd Placówki oraz pomieszczeń magazynowych pod tym kątem potwierdził powyższe. Środki finansowe na te potrzeby zabezpieczone były w budżecie Placówki. Ubrania zakupione dla wychowanków odnotowywane były w kartach odzieżowych, udostępnionych podczas kontroli. Wychowankowie otrzymywali zwykle środki i dokonywali samodzielnie zakupów. Garderobę uzupełniano na bieżąco. Dzieci nie wносиły uwag, co do odzieży oraz środków czystości i panujących w tym obszarze praktyk.

(akta kontroli str. 152 - 163, 176 - 181)

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, placówka powinna zapewnić wszystkim dzieciom od 5. roku życia kwotę pieniężną do własnego dysponowania, której wysokość nie jest niższa niż 3% kwoty odpowiadającej kwocie, o której stanowi art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy. Równocześnie, zgodnie z treścią cytowanego przepisu, postanowienia dotyczące ustalenia wysokości kwot kieszonkowego powinny być zawarte w regulaminie organizacyjnym placówki opiekuńczo – wychowawczej, czego nie dopełniono. Wskazane jest uzupełnić ww. regulamin w przedmiotowym zakresie. W Placówce obowiązywał też *Regulamin kieszonkowego* wprowadzony przez Dyrektora PCPR. Należy z jego zapisu w § 2 punkt 2 wykluczyć sformułowanie „do 4 %, do 5%, do 6%”, do 8%, do 10%, ponieważ w ww. rozporządzeniu dookreślona została tylko kwota minimalna. Powyższe stanowi uchybienie. Dokonując analizy przedstawionych podczas kontroli list wypłat ustalono, że kwota kieszonkowego dla wychowanków kształtowała się na poziomie nie niższym niż 45,51 zł po 1 czerwca 2024 r., i była w wysokości zgodnej z przepisami. W rozmowach indywidualnych podopieczni potwierdzili informację, że dostają kieszonkowe i potrafili określić jego wysokość, a również za co może być zwiększone i potrącone do minimum. Dzieci kwitowały odbiór kieszonkowego na listach wypłat.

(akta kontroli str. 35 – 41, 164 – 169, 176 - 191)

Przedmiotem kontroli była także ocena zgodności zatrudnienia pracowników z wymogami kwalifikacyjnymi. Dokonując analizy akt osobowych ustalono, że w okresie objętym kontrolą w Placówce z dziećmi pracowało w czasie dyżurów dziennych w sumie 6 wychowawców, na dzień kontroli 5, (1 z nich odszedł z końcem lutego 2025 r., a na jego miejsce zatrudniono kolejnego od 1 marca 2025 r.). Poza tym dyżury nocne pełniło 5 innych wychowawców (3 oddelegowanych z innych placówek opiekuńczo – wychowawczych działających w strukturach PCPR, a 2 zatrudnionych na podstawie umów zlecenia, które już się zakończyły: 30.06.2025 r., 31.12.2024 r.). Do pomocy w opiece nad dziećmi zatrudnione były ponadto 4 opiekunki dziecięce (1 z nich przeszła na stanowisko wychowawcy). Na dzień kontroli w Placówce pracowało 2 psychologów i 1 pedagog. Poza tym w okresie objętym kontrolą zatrudnieni byli też: terapeuta (umowa o pracę do 30.06.2025 r.), pedagog (umowa o pracę do 31.12.2024 r.). Wszyscy pracujący z dziećmi i sprawujący opiekę nocną opiekunowie posiadali kwalifikacje wynikające z art. 98 ust. 1 pkt 1 - 5 ustawy oraz zostali zweryfikowani w zakresie, o którym stanowi art. 98 ust. 3 pkt 1 – 4 ustawy. Dyrektor Placówki zatrudniony na pełny etat posiadał kwalifikacje zawodowe, o których mowa w art. 97 ust. 3 ustawy. Osoba zatrudniona do wykonywania usług gastronomicznych na terenie Placówki

(m.in. do przygotowywania posiłków), spełniała wymogi, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 3 i 4 w związku z art. 99 ust. 5 ustawy.

(akta kontroli str. 170 - 175)

Przeprowadzone rozmowy z dziećmi przebywającymi w Placówce miały także na celu zweryfikowanie respektowania ich praw, ze szczególnym zwróceniem uwagi na ich przestrzeganie w zakresie ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem, w tym naruszania nietykalności cielesnej. W rozmowie z inspektorami brało udział 6 podopiecznych. Wyrazili oni wolę i chęć rozmowy. Wszyscy powrócili z wyjazdu wakacyjnego. W rozmowie odnieśli się do stosowanych w Domu zasad, znali katalog możliwych kar i nagród, które nie naruszały praw dziecka. Jako nagrody większość wskazała możliwość dłuższych wyjść poza Placówkę, a także wyższe kieszonkowe – zgodne z panującymi w Domu ustaleniami. Dzielili się swoimi uwagami i opiniami na temat pobytu w Placówce. Opowiedzieli o swoich obowiązkach, o uczestnictwie w imprezach organizowanych przez Placówkę i poza nią, na terenie szkół w postaci różnych imprez szkolnych, wyjazdów jednodniowych lub kilkudniowych wycieczek. Wykazali uczestnictwo w zajęciach sportowych, tanecznych, muzycznych zapewnionych w ramach ich samorozwoju. Obowiązki im przydzielane dostosowywane były do możliwości i rozwoju podopiecznych. W trakcie rozmowy potwierdzili, że podtrzymywali kontakty telefoniczne lub osobiste z członkami rodzin, gdy byli przez nich odwiedzani lub mieli zgodę na urlopowanie do domu. Niektórzy nie korzystali jeszcze z możliwości odwiedzin, ze względu na niedawne przyjęcie do Placówki i konieczność rozeznania ich sytuacji rodzinnej. Podkreślili, że sami mogą decydować o tych kontaktach, nie byli do nich zmuszani i nie były one im zakazywane. Większość podopiecznych posiadała telefony komórkowe, przez które głównie kontaktowała się z rodziną. Wszyscy objęci byli kształceniem zgodnym z ich wiekiem lub zainteresowaniami. Wybór szkół był ich indywidualną decyzją, niektórzy byli z tych wyborów mniej zadowoleni i planowali podjęcie nauki w kolejnych szkołach. Szczególną uwagę poświęcono w rozmowach w sprawie przestrzegania praw dziecka. Wychowankowie zaprzeczyli występowaniu zachowań mających znamiona przemocy wobec nich samych, nie byli też świadkami przemocy w stosunku do innych. Ich relacje z osobami dorosłymi były poprawne, każdy z wychowanków potrafił wskazać swoich ulubionych wychowawców. W związku z powyższym należy uznać, że Prawa Dziecka w Placówce były przestrzegane.

(akta kontroli str. 176 - 181)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w placówce opiekuńczo – wychowawczej „Wrzosowa Kraina” w Lubinie, przy ul. Bilińskiego 2 stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. U dwójki dzieci nie opracowano diagnozy psychofizycznej niezwłocznie po przyjęciu ich do Placówki.
2. U dwójki dzieci plany pomocy nie były sporządzane na podstawie diagnozy psychofizycznej.

W związku z powyższym wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Niezwłocznie po przyjęciu dziecka do Placówki sporządzać jego diagnozę psychofizyczną.
Podstawa prawna: § 14 ust. 1 rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 395).

Termin: na bieżąco.

2. Opracowywać plany pomocy dziecku na podstawie diagnozy psychofizycznej sporządzonej w Placówce.

Podstawa prawna: § 15 ust. 4 pkt 1 rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 395).

Termin: na bieżąco.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j.: Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Proszę w terminie do dnia 31 października 2025 roku o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

GŁÓWNY SPECJALISTA

Edyta Kubicka

(przewodniczący zespołu kontrolnego)

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Łukasz Sujka

(kontroler)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

(kierownik komórki do spraw kontroli)

Zastępca Dyrektora Wydziału Socjalno-Społecznej

